

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6, 50 —
mesec : 2, 20 —

V upravništvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1, 70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 81.

V Ljubljani, v sredo 10. aprila 1901.

Letnik XXIX.

Škof dr. Mahnič proti škodljivemu časopisju.

Krški škof, presvetli gospod dr. Anton Mahnič, je na duhovščino svoje škofije in vernike poslal sledečo poslanico:

Častitemu svečenstvu in ljubljanim vernikom pozdrav in blagoslov!

V zavesti, da bomo morali jedenkrat položiti račun o dušah vernikov, katere je Vsevišnji Bog poveril Našemu pastirstvu, smatramo za Svojo sveto dolžnost, da pazimo na vse in odvrčamo, kar bi moglo vero in krščansko življenje vernikov dovesti v pogibelj. Ne manje moramo se istotako briniti, da se očuva čist in spoštovan ugled onih, katere je Bog dal vernikom za učitelje resnice in za voditelje k večnemu življenju.

Vsa ni mogoče, da bi ostali čvrsti v veri in spoštovanju do Boga oni, ki označevali te vere in služabnike Božje malo spoštujejo ali mrze. Mržnja na svečenike je mržnja na Jezusa Kristusa in na Boga: »Kdor vas prezira, mene prezira, a kdor mene prezira, prezira Onega, ki je mene poslal« (Luk. 10. 16.), govori Spasitelj.

V tem pogledu greše v naši dobi sosebeno novine, od kojih se nekatere i tiskajo poglavitno s to namero, da bi vernike odtrgale od svečnikov in odtrgane zapletle v mreže ljudij brezbožnih in sumljivih, kar se tiče vere in podaniške udanosti.

Sem spada časopis »Prava Naša Sloga«, katera izhaja v Matuljah, a ki se je na veliko našo žalost od nečisto pričela širiti in čitati v tej škofiji. Mi za to, skrbni, da se v škofiji čuva in očuva vera in življenje katoliško, z oblastjo, katero smo dobili od Kristusa Gospoda, zabranjujemo in zaprečujemo vsem vernikom te škofije čitati omenjene novine. Ta prepoved pa se tem več tiče onih, ki na katerikoli način omenjene novine širijo ali jih drugim dajo, da jih čitajo: one s tem nujno opominjamo, da ustavijo započeti posel.

Hočemo, da se ta Naša odredba v cerkvi ljudstvu javno prečita in tako vsem na znanje da.

Od škofijskega ordinarijata v Krku, meseca aprila 1901.

Anton,
škof.

Ne moremo si kaj, da se jedenkrat ne ponatisnemo sodb — »Edinosti« o tem škofovem pismu. Kdor bode prebral to pismo škofa dr. Mahniča in še jedenkrat besede »Edinosti«, ta bode spoznal tembolj, da bi besede »Edinosti« bile primerne tudi v pojasnjenju prepovedi liberalnega slovenskega časopisja, in spoznala bode menda to tudi »Edinost«. Sodba »Edinosti«, s katero se to pot popolnoma strinjamo, se glasi:

»Da pa to pot izrekamo iskreno zahvalo prevzvišenemu vladiki krškemu, za to imamo velevažen razlog, toli odločilen, da se morajo pred njim umakniti vsi drugi oziri. Kdor gazi javno moralo, kdor v narodu vedoma in proračunjeno ubija čut sramežljivosti in mu takorekoč uceplja gnjav mišljenje in čutstvanje, ta je zgubil pravico do najmanjega obzira. Kjer je morala naroda v nevarnosti, tam nam ni tudi najhujša odredba prehuda. Ker-

stičeva »Prava Naša Sloga« je bila, zlasti v zadnje čase, tako ostudna, da je škofova odredba opravičena v polni meri.«

Slovensko vinogradniško društvo in dr. Tavčar.

Iz krogov »slov. vinogradniškega društva« smo prejeli sledeči dopis:

Ako si ogledamo dežele, ki se pečajo z vinorejo, zasledimo v zadnjem času povsod vinsko trgovino pospešujoče zadrage. Dunaj sam je sedež več takih zadrug in vendar ga ni človeka, kateri bi se nad tem izpodtikal, ali taka gospodarska podjetja napadal. Drugače je pri nas!

Leta 1899 se je ustanovilo v Ljubljani »Slovensko vinogradniško društvo« in si postavilo nalogo spraviti dolenska in sploh vina iz jugoslovanskih dežel v kupčijo, a glej, takoj je bil »Slov. Narod« za društvom, in ga je preganjal po svojih predalih na najnesramnejši način, kakor da bi bila v vinogradniškem društvu kaka družba tolovajev.

Povpraševali smo o razlogih tej gonji, in reklo se nam je iz prav zanesljivega vira, da je namen društva dober, da se mora pa vendar uničiti, ker je — v klerikalnih rokah. Ko bi si bili gospodje okrog »Slov. Naroda« nekoliko bolj natančno društvo ogledali, bi se bili prepričali, da to ni resnica, kajti pristni liberalci so ustanovniki in člani zadrage, v zalogo sprejeta vina so večinoma iz liberalnih rok, in smelo trdimo, da je do zdaj večina zadržnega vina zgubilo se v liberalnih goltancih.

Gospoda v okrožju »Slov. Naroda« se čestokrat moti, zmotila se je tudi pri tej priliki in pokazala je le svojo grdo škodoželjnost — svojo brezmejno strast!

»Slovensko vinogradniško društvo« na vse brezštevne napade ni odgovarjalo, pač je pa obljubilo, da se pojasni vse, kadar pride čas. Čas je prišel in svet naj izve, kako se je postopalo proti temu društvu, ki ne išče ne dobička, ne stranke, marveč dela le za občni blagor.

»Slov. Narod« je v svojih žaljivih dopisih dosledno povdarjal, da je načelnstvo društva odgovorno za vse korake uslužbenec, kakor bi jih samo storilo, in je zapisal vse na rovaš društvu predsedniku Vencajzu, kar se je ali se ni zgodilo daleč v okrožju društva, toliko da »Naroda« ni rekel, da je g. Vencajz sam tihotapec.

Prav v tem smislu je pa tudi odgovoren dr. Tavčar kot urednik in načelnik »Slov. Naroda«, za vse pisarjenje in za vse početje tega lista proti »Sloven. vinograd. društvu«, in to tem bolj, ker je ta list v zadnjem času sam prinesel pritrditev, da piše po navodilih dr. Tavčarja, in ker je dr. Tavčar porabil vse, kar je izvedel kot deželni odbornik in kot advokat o društvu, v svojem listu. Smelo rečemo, da je nastopal dr. Tavčar sam v »Sl. Narodu« proti »Slov. vinogr. društvu«, in da imata le ta dva med seboj obračunati.

»Slov. vinogr. društvo« se je rodilo vsled prizadevanja znanega bivšega trgovca Fr. Petriča, kateri je baje že 20 let premišljeval, kako bi spravil tako podjetje v svet in sebe društvu na čelo. Storil je vse pripravljalne korake sam in iskal oseb, katere bi mu ščitile podjetje. Posrečilo se mu je vse to, in Fr. Petrič je bil po pravilih samo-

stojni društveni poslovodja, kojega beseda je odločevala.

Društvo je kupilo posestvo na Glincah in prevzelo tako rekoč s posestvom tudi dva zakonska, katera sta društveno gostilno vodila. Nesreča je hotela, da sta podjetnika zaradi osebne nesposobnosti gostilno zapustila. Poslovodja F. Petrič je obračunal z odstojevima, onadva sta plačala, kolikor sta imela plačati, a prav tisti dan je prevzel dr. Tavčar pooblastilo od njih in je zahteval potom tožbe neko odškodovanje od društva. Do zdaj ni še pojasnjeno, kako sta prišla odstojevša gostilničarja do tega, da sta zahtevala od društva odškodovanja, ko sta malo prej se poravnala z društvenim poslovodjem, a to je pa gotovo, da je dr. Tavčar on o tožbo zgubil.

Ko se je društveni poslovodja F. Petrič prepričal, da društvo le ni ono zlato polje, koje je v sanjah gledal, in se mu je pri Puntigamski pivovarni nudila boljša služba, se je meseca 1900 sporekel s kletarjem in je kar v hitrici odstopil, ne da bi bil odboru o tem kaj poročal, in postal je kar čez noč iz vernega Pavla sovražni Saul. Postopanje Petričeve opravičuje prislovico »sovražnik« — kajti storil je vse, kar je bilo mogoče, da bi škodoval društvu, — podpihoval je delavce, odjemalce, naročnike, obrtnike itd. in se zvezal konečno s »Slov. Narodom« oziroma dr. Tavčarjem, da uniči društvo — in le zdravi podlagi podjetja ter premišljenemu, treznemu nastopu vodstva je pripisati, da se zlobna nakana ni posrečila.

Tvrdka Petrič - dr. Tavčar je naskočila društvo na dve strani, in sicer na eni strani s sodnimi tožbami, in na drugi strani s kazensko ovadbo zaradi nepravilnega prodajanja iz društvene kleti. Oglejmo si prvo pravdo te nove tvrdke.

Dr. Tavčar Petrič sta tožila društvo, da naj plača Petriču 300 kron za od njega kupljeno in na društveni hiši porabljeno strešno opeko.

Društvo je prevzelo prav dobro, kratko prej popravljeno streho, a poslovodja Petrič je silil, da naj se streha prekrije, in je podaril društvu kot odbornik-poslovodja, kakor se je izrazil, 4000 komadov lastne strešne opeke, — in za to podarjeno opeko je zahteval plačilo. — Že to bi ne bilo lepo, a stvar je še grja: Stavbenik T., kateri je društvu kleti popravljaj, je podaril društvu 2000 komadov opeke v roke poslovodja Petriča, — in prodal ostalih 2000 komadov tudi v roke Petriča in vso to opeko je imenoval Petrič svojo last in je zahteval od društva plačila. — Ker je Petrič le s tem pripravil društveni odbor do popravljanja strehe, da je podaril v to potrebno opeko, — ustanovi to nekako čudno postopanje Petričeve celo vrsto pravnih vprašanj civilnega in kazenskega pomena.

Tvrdka dr. Tavčar-Petrič je, kakor samo ob sebi umevno, s tožbo zopet propadla, a ni bila še dovolj poučena. Pričela je nadlegovati še stavbenika T. kazenskim potom zaradi te opeke, dokler jej niso tudi tam kaj vrata pokazali. — Tekom teh pravd je izrekel neki dober pristaš dr. Tavčarjev: »Najnovejši sport Tavčarjev je, neumne tožbe Petriča proti slovenskemu vinogradniškemu društvu zastopati!« — Je res čuden sport to za sicer pametnega človeka, in le strast ga more tja zapeljati!

Petriču se je baje pri svojih trgovinskih podjetjih posrečilo po posebni spretnosti s

tožbami prodreti. Prav tako si je mislil tudi pri slovenskem vinogradniškem društvu ukreniti in če tudi je bil Petrič v društvu blagajno večjo vsoto dolžan, je tožila tvrdka dr. Tavčar Petrič društvo na plačilo 650 K. Pravda se je vlekla skoraj celo leto, sodili sta o tožbi sodišči prve in druge stopnje, a sodili sta jednako, da je tožba neopravičena in da mora tožnik društvu pravdne troške plačati. Zgubljena je bila torej tudi tretja pravda proti društvu! Ko se je to izvedelo, je vprašal radovednež, je li to res, kar dr. Tavčar povdarja, da mu Petrič plačuje naprej pravne troške?

Ker sodno postopanje ni imelo zaželjenega vspeha, se je pa pričela gonja s pristojbinsko-kazensko ovadbo, in to nasledeči način:

Poslovodja Petrič je prodajal vino iz društvene kleti, in prodajal ga je v skupinah tudi pod 56 litrov, kar je po zakonu prepovedano. Bravec bo gotovo verjel, da društveni predsednik ali odbor ni posredoval pri oddaji vina, in da je to le posel poslovodja. Ko se je pa izvedelo, da se prodaja vino tudi v skupinah pod 56 litrov, se je opomnilo poslovodja, da to ne bo prav. Le-ta se je pa skliceval na to, da kot stari vinotrčec ve, da je to dopustno, in je naravnost trdil, da se je pri užitniškem uradu o tem poučil, in da je dovoljeno, vsako mero vina iz založne kleti prodajati, ker je društvo plačalo 50 gl. odkupnine.

Vsled tega se je pustilo poslovodji delovanje, in ko je 24. januarja 1900 zapustil svoje mesto, je na ta način tudi pozneje kletar posloval in prodalo se je skupaj 14 hl vina v skupinah pod 56 l. Da se tako posluje, je vedel Petrič, ker je tako poslovanje sam vpeljal — in on je ovadil to zadevo potom uredništva »Slovenskega Naroda«, če smo prav poučeni, po telefonu nadzorništva zakupnega urada. Pričela se je huda preiskava, zapečatila se je vsa zaloga in početkoma tudi pisarna, kar je bilo tem mučnejše, ker je bil sam kletar doma — predsednik pa v državnem zboru odsoten.

»Slov. Narod« je pa izpustil kar celo krdelo onih strupenih člankov med svet, ter slepil svet, da so se pri društvu velikanske prevare nasproti deželnemu zakupu godile, in je rotil oblasti, da morajo z vso strogostjo postopati, ter jim grozil, da jih bo zasledoval, in gorje jim, ako bi hoteli nasprotovati. Tako sta si ovadstvo in napravljajanje društvu sovražnega javnega mnenja po enem in istem listu pomagala, če tudi zakup sicer ni bil oškodovan, ker je, kakor povedano, društvo 50 gl. založilo, dasi ima v kleti kontrole. Dr. Tavčar, načelnik »Slov. Naroda«, je tudi odgovoren za to postopanje lista. To je njegova lastna teorija. — Radovedni smo, meni li dr. Tavčar, da je to dostojno?

Pisalo se je toliko o tem gorostasnem tihotapstvu, da se ni čuditi, ako je v to poklicana oblast vso zalogo postavila za temelj obsodbi in zahtevala za kazni in zakupni davek dva tisoč kron. No, finančno ministerstvo se ni zballo Tavčarjevega »Slov. Naroda«, in je zmanjšalo to svoto na 200 K, koji znesek je vplačan, in od tega pripada ovaduhu tudi neka svota, le žal, da je ne bo dobil, ker je zarubljena za troške proti društvu zgubljene pravde. Društvo je po tem ovadstvu oškodovano, in iskalo bo odškodnine, če bo kaj upanja tudi dospeti jo!

„Slov. Narod“ ima tudi stalno poročilo o krčmi v društveni hiši in laže, kakor da bi bila prava beznica v Sodomi. Kakor vsa druga poročila, so tudi o krčmi poročila zlagana. Društvo je oddalo krčmo najemniku tako, da nima niti upliva, niti odgovornosti o krčmi. Najemnik si pa služi težak kruhek tako, kakor si ga vsi drugi krčmarji na Glincah brez izjeme. Imena Panganetmatilda itd. so docela izmišljena in ni ga človeka, ki bi vedel o takih osebah povedati. Take izmišljotine pa kažejo le propalost dotičnega pisca, — vrednost lista in pa dobri okus načelnika lista dr. Tavčarja.

Toliko naj sprejmejo naši bravci kot pojasnilo nebrojnim dopisom v »Slovenskem Narodu« proti slovenskemu vinarstvu.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. aprila.

Potovanje cesarja v Prago.

Včeraj smo javili, da je glasom poročil sedaj definitivno določeno, da pojde cesar začetkom maja, po vsprejemu delegacij v Prago k otvoritvi novega mostu čez Moldavo. — K temu poročilu pripominja »Reichspost«: Potovanje spada brezdvomno mej točke znanih dogovorov mej vlado in Čehi, ki pa se je določilo vsekako v sporazumu z Nemci. Iz tega se pa razvidi, da Nemci v tem potovanju ne vidijo nikake nevarnosti za »obstoje države«. Vidi se, da je nemške radikalce vendarle srečala pamet.

Velikonočna razmišljanja

raznih avstrijskih listov se umevno najbolj pečajo s taktiko češkega kluba in pa z izjavo ministrskega predsednika glede avstro-ogerske nagodbe. K tej izjavi pripominja dunajski »Vaterland«, da je glavna ovira bližnji rešitvi nagodbenega vprašanja brzkonice sedanji ogerski parlament. Szell je neki izrazil željo, naj bi se na Ogorskem poprej izvršile nove volitve, ki bi menda neugodnejše izpale za njegovo stranko, v kateri se že itak pojavlja neko nasprotje, ko bi se poprej rešilo nagodbeno vprašanje. Nova »Preša« se peča v prvi vrsti z Mladočehi in češkimi fevdalci in pride do zaključka, da pride na površje kot novi mož knez Fürstenberg. — Med Čehi in Poljaki se je pojavil nekak razpor, kateremu je dala povod poljska gimnazija v Tešinu. Ker igra poljski klub v tem vprašanju precej klaverno ulogo, so se zavzeli za nepodržljivi zavod drugi slovanski krogi, predvsem Čehi.

Nemščina — državni jezik.

Vsenemška, Wolf-Schönererjeva zveza je po pravici vsemu svetu v zasmeh. S kakimi obljubami so nastopali njeni kandidati v volivni borbi! Kar čez noč so hoteli uvesti nemščino za državni jezik. A bile so vse to le prazne obljube. Za rešitev tega vprašanja jim v protirimske gonji ne preostaja prav nič potrebnega časa. Morda so se pa ti kričarji vendarle uverili, da v zbornici ne kaže te zadeve niti omenjati. Vse njih kričanje pred sestankom parlamenta je bil le humbug in pesek v oči. Sedaj pa, ko je odstranjena vsa nevarnost, vsaj dokler traja legislativna doba, se nihče več ne zmeni za nemški državni jezik. Ali so pa morda vendarle Čehi tisti, pred katerim imajo vele-Nemci tolik respekt?

Klofač napoveduje boj.

Minule dni je imel poslanec Klofač v Pragi shod, na katerem je napovedal vladi brezobziren boj za narodno enakopravnost v zbornici vloženi interpelaciji, objednem pa tudi mladočeškemu klubu, ki je bojda izjavil, da je zadovoljen s sedanjo odredbo zborničnega predsednika. Mladočehi, pravi Klofač, morajo v tem boju pokazati, če jim je res kaj za narodnostno enakopravnost. No, Klofač bi moral svoj boj napovedati v prvi vrsti zborničnemu predsedniku, ki je uvedel sedanjo prakso. Govornik bi bil pa moral pomisliti, da se boj pač lahko napove, a težje izvede. O tem bi se bil moral poprej posvetovati s tovarišema Fresslom in Sehnalom, ki sta morala pred nedavnim vreči puško v koruzo.

Mejnarodno razsodišče v Haagu

se sostane glasom poročila »Fridens-Warte« v mesecu maju v stari kraljevski palači.

Dela bo imelo razsodišče obilo, ker mu je že sedaj predloženih 14 prepornih slučajev. Najprej bo menda na vrsti bolgarsko-rumunski razpor glede lastnine sveta, ki ga je premenila vsled svojega novega teka reka Donava. Kajpada se vseobče pričakuje, da se bo pečalo razsodišče tudi z južnoafriškimi in kitajskimi razmerami. Zasedanje se brzkonice odpre brez vsakega »pompa«, ker se menda že naprej pričakuje, da vspéh ne bo posebno vesel.

Španski framasont

so priredili minule velikonočne praznike več shodov v Malagi in Corunni, na katerih se je sklenilo pozvati vlado, naj takoj prežene iz kraljestva vse redovnike, ki so povzročili »toliko zla« celi Španiji. No, kaj stori vlada napram tej zahtevi, dosedaj še ni znano. Stori la bi seveda najbolje, ko bi pregnala najprej framasonske hujšake. Kajpada od Sagastove vlade kaj takega ni pričakovati.

Kako pridejo velesile do odškodnine v Kini?

Vse velesile, ki sodelujejo sedaj pri »pacifikaciji« Kine, zahtevajo, kakor znano, tudi precejšnjo odškodnino v denarju. Znano jim pa je, da Kina nima na razpolago potrebnega drobiža in da ji je treba odpreti še le dotične vire dohodkov. Sir Robert Hart je stavil v tem oziru naslednje predloge: 1. uvede naj se konsumni davek na sol, ki bi donasal letno 15 do 20 milijonov taelov; 2. davek od kinških džunk, 3 do 5 milijonov na leto; event. uvedba oktroya v Pekinu, čegar čisti prinos se računa na pol milij.; 4. obdačenje prevoznih čolnov, takozvanih manžu, ki bi donasali 3 milijone, in konečno naj se odpravi desetina v žitu in naj se spremeni v denar. Na ta način bi se zopet dobilo okoli 2 milijona taelov. — To bi bili viri dohodkov, s katerimi bi vlada v nekaj letih zadostila denarnim zahtevam velesil.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. aprila.

O znani dr. Šusteršičevi pravdi preobrača »Slovenski Narod« najneumnejše in najsmešneje kozolce. Da pri tem osobito tudi hudobija pride na svoj račun, je samo po sebi umevno. Ne bomo se pečali z »Narodovimi« neumnostmi. Naj jih v polni meri nepokvarjene požira — »inteligenca«. Le nekaj moramo omeniti. Včerajšnji »Narod« se posebno razburja nad tem, da se drznemo kritikovati razsodbo deželne sodišča! No, pri »Narodu« sodelujejo juristi i. s., menda tudi taki, ki hočejo kot »dobri« veljati. Ali ti gospodje ne vedo, da je stvarna kritika vsake razsodbe, naj je izdana od kateregakoli sodišča, vedno dopustna. Pravomočne razsodbe pa se smejo slobodno kritikovati tudi v javnih listih — ako se kritika suče v postavnih mejah. Naša kritika je bila strogo stvarna in dostojna. In te pravice, kritikovati to razsodbo deželnega sodišča, si ne damo od nikogar vzeti. To pravico si bomo vedeli varovati vsakemu nasproti. To bi vendar žalostno bilo, da bi ne smeli kritikovati razsodbe — zato, ker je slučajno enkrat ena razsodba kazenskega sodišča gospodu Malovrh v vseč. Čemu svetu bomo vedno in vedno ponavljali: Dr. Šusteršič ni storil nič drugega, nego da je daroval 2000 K »Gospodarski zvezi« v ta namen, da so njeni člani-kmetje dobivali Tomažovo žlindro za 20 krajcerjev ceneje nego drugod. To je celo njegovo »hudodelstvo«. Ves narod, vso javnost, v kolikor si je prihranila trezno sodbo, kličemo za pričo: Ali si je v tem dr. Šusteršič »umazal roke«? Ali je to naenkrat nečastno postalo, kar je, odkar svet stoji, v vseh časih in pri vseh narodih veljalo kot posebno častno. Zdrava pamet mora človeku obstati, ako vidimo liberalno časopisje, akoravno je bila zadeva o »žlindri« v pravdi tako častna za dr. Šusteršiča pojasnena, vendarle pisati o »umazanih rokah« itd. To je že vrhunec nesramnosti in podlosti. Nismo mislili, da kedaj tako daleč pridemo! »Slovenski Narod« se je v včerajšnjem dolgem u-

vodniku postavil za branitelja časti sodnikov Schneditz, Wenger, Hauffen in Andolšek, ki so izdali prizivno razsodbo. Smešno. Kdo je to čast napadel? Mi ne! Kritikovali smo le razsodbo — drugega nič. Pač pa je »Narodovemu« kronjuristu spodletel »lapsus«, ko brani navedene gospode. Zapisal je namreč stavek, da je »deželno sodišče oskrnjeno čast kamniškega sodnika moralno rešiti s tem, da je obsodilo Vas (to je dr. Šusteršiča) iznova moralno!! Če so prizadeti gospodje to čitali, so si pač mislili: »Bog nas obvaruj naših prijateljev — sovražnikov se bomo sami obranili«.

Dr. Šusteršič se mora ustreliti.

»Slov. Narod« jako slastno poroča o izidu pravde dr. Šusteršiča proti Svetlinu in pravi, da je dr. Šusteršič bil »obsojen«. Da je stvar bolj senzačna, pripoveduje, da je dr. Brejce, zastopnik dr. Šusteršiča, pri razpravi rekel, da se mora dr. Šusteršič ustreliti, če bi vzklicno sodišče potrdilo razsodbo kamniškega sodišča. Kako je dr. Brejce dotične besede rabil, pojasnjuje današnje njegovo »Poslano« v našem listu. Poročanje »Naroda« v tej aferi ni samo zlobno, temveč nad vse smešno. Dr. Šusteršiča je vzklicna razsodba sodišča ljubljanskega spravila ravno tako malo iz duševnega ravnotežja, kakor ona adjunkta Vidica. Kaj pa je razprava dognala proti »obsojenemu« dr. Šusteršiču hudega: To, da je žrtvoval čez 2000 K »Gospodarski zvezi« v ta namen, da so člani »Gospodarske zveze« dobivali Tomažovo žlindro po 20 kr. ceneje, nego pri kmet. družbi. To je vse, kar se njemu more »očitati«. Če je to kaj hudega, potem mora zdrava pamet obstati. »Slov. Narod« naj le tudi svojim čitateljem poda objektivno poročilo cele razprave. Naj poroča, kaj se je dokazalo pri tej razpravi — potem bode uvidel cel svet, da so pri tej pravdi moralno obsojeni vsi liberalci, ki so v »Narodu« in »Rodoljubu« tako nesramno lagali proti dr. Šusteršiču in gospodu Šiški in proti bivši »Gospodarski zvezi«.

Gospodje deželnosodni svetniki

Schneditz, Wenger, Hauffen in Andolšek tožili bodo »Slov. Narod« radi razžaljenja časti. Razžaljene se čutijo zaradi tega, ker je gospod Miroslav Malovrh predrznil se v včerajšnjem »Narodu« nastopiti kot branitelj njihove časti! Obteževalno je, da se te časti nihče dotikal ni — olajšavno pa, da je gospod Malovrh z razsodbo navedenih gospodov v zadevi dr. Šusteršič-Svetlin izredno zadovoljen.

Štajarsko šolstvo. Učiteljem pri sv. Florijanu na Boču je imenovan provizorični učitelj g. Franc Jamšek istotam. Upokojena sta definitivni učitelj g. Peter Kresnik v Olimju in definitivna učiteljica g. Hedvika DERNJAC rojena Jonke.

S pošte. Poštni ekspedijent g. Anton Bizjak je iz Kranja premeščen v Lesce, poštni ekspedijent gosp. Fr. Kramar pa iz Ljubljane v Škofjo Loko.

Ljubljanskim naročnikom »Socijalizma«. Kakor smo v soboto poročali, je prvi zvezek »Socijalizma« izšel. Snopiči bodo izhajali vsak mesec. Cena posameznim snopičem je 30 h. Tisti ljubljanski naročniki, ki bodo plačali naročnino 3 K naprej, dobivali bodo snopiče na dom, ostali, ki žele snopiče sproti kupovati, pa jih dobe v prodajalnici gospoda Frana Breskvarja pred škofijo.

Občni zbor »Slov. vinogradniškega društva« bode jutri ob 3. uri popoldne v društvenem domu na Glincah.

Knjige »Matiče Slovenske« je prejelo naše uredništvo. Knjig je petero. »Zabavna knjižica« prinaša roman iz življenja preproste deklice »Z viharja v zavetje«, spisal Fr. Malograjski, »Knezova knjižnica« pa prinaša sestavke: F. Ks. Meška, Podgoričana, dr. Zbašnika, Jos. Kostanjevca, I. M. Doviča, Ivana Cankarja, Fr. Levca. »Slov. Matica« šteje 3152 društvenikov, torej se je število pomnožilo samo za 8 članov.

Zedinjenje razkolnikov. Te dni biva v frančiškanskem samostanu v Ljubljani pč. g. generalni opat kongregacije sv. Detinstva Aleksandros Evtichides.

Ta kongregacija sv. Detinstva Jezusovega je nastala po želji sv. Očeta Leona XIII. zato, da bi izkušala zediniti razkolnike (Ruse, Grke i. t. d.) s katoliško cerkvijo. Kongregacija bo ustanavljala na Vzhodu katoliške šole in cerkve, v posamnih evropskih državah pa bo zidala semenišča, v katerih se bodo vzgajali mladeniči v duhovnike. Ti bodo potem kot misijonarji delovali za združenje razkolnikov s katoliško cerkvijo. G. generalni opat Aleksandros Evtichides, rodom Grk iz Aleksandrije, namerava tudi v Avstriji ustanoviti za svojo kongregacijo semenišče. Ta ideja je zlasti za nas Slovane velike važnosti. Kako lepo bi bilo, ko bi bili vsi sinovi Slave združeni v katoliški cerkvi! Preč. gosp. Aleks. Evtichides hvaležno sprejema v ta namen mu izročene milodare. Darovi se tudi lahko doposiljajo kar frančiškanskemu samostanu v Ljubljani.

Marijina družba za katoliške Slovenke v Trstu. Dne 21. t. m., to je drugo nedeljo po Veliki noči na praznik sv. Marije Milostljive, bo slavnosten shod Marijinih hčer in Marijinih sester tržaške družbe. Na shodu se bo blagoslovil družbin kip sv. Marije Milostljive. Kip je krasno, umetniško delo in je visok 170 cm., torej naravne veličine.

Dopolnilne občinske volitve v Gorici so razpisane. Voliti bode 12 mestnih očetov, torej polovico občinskega sveta.

Prešernova slavnost v Škofjiloki.

Piše se nam: Izreden užitek so priredile loške dame vsem požrtovalnim obiskovalcem veselice na korist Prešernovemu spominku. Kar naravnost sprelepe so bile žive slike in moramo se le čuditi velikemu naporu in skrbi, s katero so vrle narodnjakinje v tako malem mestu uprizorile veselico s tako raznovrstnim in bogatim programom, da bi delal čast velikemu mestu. Petje, igra na klavir, opereta, deklamacija — vse je kazalo, da v umetnosti in okusu Loka tudi napreduje in da jo je tu dvignila ljubezen do narodnosti. Največja zasluga gre za to vspelo veselico gospe notar. Lenčkovi in vsem krog nje zbranim gospicam. Takisto vro se je obnašal moški pevski zbor kat. rokod. pomočnikov in bralnega društva, ki je izborno zapel par uglasbenih Prešernovih pesnij. Čast tudi spretnim prodajalkam šopkov in sladčic, ki so v lepih postavnih in še ljubeznivejših besedah izvale mnogo kronic iz žepov gledalcev — za spomenik. Čujemo, da je prišla v blagajno lepa svota, vsled katere se lahko tudi Loka brez sramu uvrsti med pridne in požrtovalne darovatelje za spomenik pesnika prvaka.

Umrla je v Radečah pri Zidanem mostu učiteljska kandidatinja III. letnika gđc. Marija Pavla Čec v 18 letu svoje dobe. Pogreb bo jutri ob 3. uri popoldne.

Uboj na sejmu v Stičini. Te dni sta na sejmu v Stičini Anton Žagar in Franc Kristof iz Višnjegore J. Abunarja, ki jima je nagajal, tako nesrečno udarila s kolom po glavi, da je še tisti dan umrl. Oba so zaprli. Pač nihče ne ve, kje ga čaka nesreča.

Požar v Ptuj. Preteklo soboto je pogorel tretji del Ornigovega gojzdiča, katerega je Ornig spremenil v park. Škoda na pogorišču je precejšnja.

Isterski deželni odbor je izrekel obžalovanje, da članom deželnega šolskega sveta isterskega ni bil imenovan laški duhovnik, ampak, da je postal župnik v Voloski čast. gosp. Zamlič članom tega šolskega sveta. Nič ne pomaga!

Nagla smrt V soboto zvečer je umrl nagle smrti gospod Ferdinand Raffaelli, lastnik knjigarne na borznem trgu v Trstu. Šel je s svojo gospo po Korzu, kar mu je hipoma prišlo tako slabo, da so ga morali prenesti v bližnjo lekarno Cignola, kjer je kmalu izdihnil.

Štiridesetletnica dež. avtonomije v Istri se bo od strani laških poslancev slovesno praznovala, ko se zopet snide deželni zbor isterski. Prva seja je bila 6. apr. leta 1861. Deželni glavar Campitelli je dobil že nekaj »čestitk«. Slovenski krogi morejo biti ob tej proslavi le mrzli, ker njim je isterski deželni zbor le — kršil avtonomijo.

Pošto so okradli v Ročinju na Veliki noč. S ponarejenim ključem prišli so uzmoviči v noči od nedelje na ponedeljek v poštni prostor, odtrgali v tla pribito železno

Razveljavljene bolgarske volitve. Bolgarsko sobranje je razveljavilo tri volitve radi dogodivših se ekscesov. Vodja Stambulove stranke Grekov je s tem zgubil svoj mandat.

Na Kitajsko nočejo iti. Maogim mornarjem ameriških združenih držav nič ne prija sedanji položaj, v katerem niso noben trenotek varni, da jih vlada pošlje na Kitajsko. V zadnjih dneh je pobegnilo mnogo mornarjev z bojnih ladij, ker se boje, da bi jih ne poslali na Kitajsko. Z oklopnice »Dixie« je pobegnilo vsega skupaj 81 mož. Nekaj beguncev se je že posročilo ujeti, nekaterim pa so že na sledu. Ujete bo sodila vojaška oblast.

Toulon, 10. aprila. Laška eskadra je včeraj priplula sem.

Pekin. 10. aprila. Li-Hung-Cang in Čing sta prejela obvestilo, da je dvor zelo vznemirjen vsled novega nastopa Tungfuhsianga. Ta razpolaga namreč z 11.000 dobro izvežbanih vojakov in se nahaja 150 milj od Siganfu.

10	7. zjur.	733.1	13.3	sl. jzah.	del. jasno	0-0
	2. popol.	730.0	18.5	m. jzah.	oblačno	

Srednja večerajšnja temperatura 13.7; normale: 8.5°

Žitne cene

dné 9. aprila 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 7.84	do 7.85
" maj-junij	7.88	7.89
" jesen	7.94	7.95
Rž za pomlad	8.01	8.02
" maj-junij	7.99	8.00
" jesen	7.09	7.10
Tursica za maj-junij	5.47	5.48
" julij-avgust	5.60	5.61
" september-oktober	5.79	5.80
Oves za pomlad	6.95	6.96

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 7.55	do 7.56
" maj	7.63	7.64
" oktober	7.66	7.67
Rž za april	7.70	7.71
" oktober	7.68	7.70
Oves za april	6.57	6.58
" oktober	5.64	5.66
Koruzna za maj	5.19	5.20
" julij	5.33	5.34

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7.70	do 8.25
" južne žel.	7.95	8.30
Rž	7.90	8.15
Ječmen	7.20	8.25
" ob Tisi	7.10	8.25
Koruzna ogerska	5.80	5.85
Cinkvant	6.75	7.10
Oves srednji	6.90	7.05
Fizol	8.10	10.00

Poslano.

Veliko veselje je v liberalnem Izraelu nad razsodbo deželnega sodišča v pravdi g. dr. Šusteršiča zoper župana Svetlina. Da jih moram pri tem seveda tudi jaz, ki mi je bila čast v tej zadevi zastopati g. dr. Šusteršiča, nekaj skupiti, to se samo ob sebi razume. Ker se za svojo osebo za beskanje listov od kalibra »Narodovega« ne zmenim, bi tudi v tem slučaju na laži in zavijanja »Narodova« ne reagiral, če bi se dotikala samo moje osebe. Nikakor pa ne morem molčati v slučaju, ako je v zvezi z mojo osebo prizadet še kdo drugi.

No, »Slov. Narod« pisari zadnje dni v tem smislu, kakor da bi bil jaz na razpravi v Kamniku izjavil, da bi se g. dr. Šusteršič moral vstreliti, ako bi se Svetlina oprostilo. Jaz sicer ne vem, kdo je »Narodova« informator v tej zadevi, to pa vem, da je dotičnik vedoma in hotoma moje besede hinavsko zavil, in po svoje prikrojil in tako lažljivo podvrget meni izjavo, ki je jaz nikdar storil nisem.

Stenografični zapisnik o dotični obravnavi izpričuje, da sem jaz govoril v tem smislu: Če bi sodnik s svojo razsodbo rekel, da je g. dr. Šusteršič delal za-se, za svoj žep, tedaj bi bil g. dr. Šusteršič mrtva oseba, in — poslužujoč se te govorniške figure — sem pristavil, da bi mu v tem slučaju ne ostalo drugega nego pogrnati si kroglo v glavo!

No g. dr. Šusteršič ni delal za-se, ni delal za svoj žep — to sta pripoznali obe sodni instanci, to je hote ali ne hote moral pripoznati tudi Svetlinov zagovornik g. dr. Triller — torej se g. dr. Šusteršiču, četudi v veliko in razumljivo žalost »Narodovec« ni treba streljati.

V Ljubljani, 10. aprila 1901.

Dr. J. Brejce.

Predivo

kakor tudi vse druge

deželne pridelke

kupi najdražje

Anton Kolenc,
trgovec v Celju, Narodni dom.

Kdor ima veliko prediva, naj naznani zadnjo ceno in množino. 754 9-9

VABILO 368 1-1

na

II. redni občni zbor

„Kmetijskega društva na Dolenji Dobravi,

registr. zadruga z omejeno zavezo“,

ki se bode vršil

v nedeljo dné 21. aprila 1901

ob 4. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Volitev načelstva.
2. Potrjenje računa za l. 1900.
3. Razni nasveti.

Načelstvo.

Luskinasto-oklopna barva

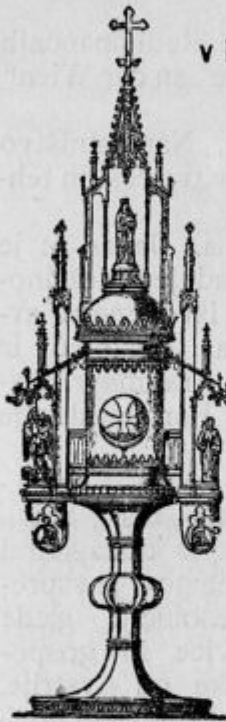
je uporabljiva za okrasje, preprečuje rjo, daje lep kovinasti lesk. Sosebno priporočljiva za prevlako predmetov, kateri trpe vsled vremena, n. pr. mostovi, železne konstrukcije, konstrukcije pod vodami, vrtno ograje, strešice nad prodajnicami, shrambe za plinove zvončke, železne predmete sploh itd. Edina prodaja za Kranjsko pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Františkanske ulice. — Vnanja naročila proti povzetju.

Vzorci na zahtevo zastoj. 228 4 12-10

Leopold Tratnik

pasár in srebrar

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27

se priporoča prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom cerkv v strokovno umetno izdelavo raznovrstnega

cerkvenega orodja,

kakor:

tabernaklje, monštrance, kelihe, svečnike, lestence, svetilke itd.

iz zanesljivo najboljšega kovinskega blaga.

V zalogi pa ima mnogo že izgotovljenih, krasnih predmetov.

Stare predmete prenavlja, posrebi in pozlati po najnižji ceni.

Slavnemu občinstvu pa priporoča lastne izdelke in veliko zalogo električnih svetilk v raznih oblikah, prenavlja tudi stare svetilke v uporabo električne razsvetljave. — Postrežba zanesljivo točna, cene nizke. 133 30-15

Priznано dobre in cenene

ure

švicarskega izdelka

z 2 letnim jamstvom priporoča

H. Suttner, urar

v Kranju

solidna domača eksportna hiša za ure, zlatino, srebrnino in optično blago.

Velik ilustrovan cenik na zahtevo zastoj in franko. 250 10-9

Najprimerneje priložnostno

darilo za mladino so

Pomladni Glasi

ki so jih izdali ljubljanski bogoslovci dosedaj deset zvezkov.

Dobé se še razen I. in II. vsi letniki in sicer nekateri krasno vezani po 1 K 80 h, v platno po 1 K 10 h, v polplatno po 80, ozir. 70 h, broširani po 60, 50, ozir. 40 h.

Naročajo se po vseh knjigarnah in v semenišču.

Štajerska

ROGAČKA

KISELA VODA Tempel in Styria-vrelec
OSVEŽUJOČA PIJAČA. Nepresegljiva zdravilna voda.

Zastopnik za Kranjsko:

Mihael Kastner

v Ljubljani. 351 35-1

Istrski teran.

Podpisana zadruga ima v svoji zalogi še ogromno množino

istrskega terana,

kateraga želi, preje nego nastopi vročina, prodati. P. n. trgovci in gostilničarji se opozarjajo, da dobé pri večjem naročilu jako izborno vino po zelo ugodni in nizki ceni. 301 6-6

Istrska vinarska zadruga v Pulju (Pola — Istra).

Mesna občina v Kamniku razpisuje za bodočo mesno hranilnico

službo uradnika

z letno plačo 1400 kron, katera se bo po daljšem zadovoljnim poslovanju povišala. Opremljene prošnje z dokazili sposobnosti vlagati je

do dné 15. aprila t. l.

pri podpisnem županstvu.

Prositelji naj naznani, če morejo položiti kavecijo in v katerem znesku, ter naj izvolijo ob enem naznani, do katerega časa bi zamogli službo nastopiti.

Mestno županstvo v Kamniku,

dné 31. marca 1901.

336 3-3

Luka Bergant s. r.

Zaloga „Styria“, „Helikal“, „Austria“ in „Stefanie“-koles

prave J. Reithofer-jevih sinov pnevmatike, katero ponudim po isti ceni, kakor v tovarni.

Priporočam svojo največjo in najbogatejšo, obče znano veliko izbero vsakovrstne zlatenine in srebrnine v secesiji, posebno

lepe poročne prstane

prave švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck) in najboljše šivalne stroje vse to po najnižjih cenah in z jamstvom. 28 26

Vabim na obilni obisk in ogled z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden, urar in trgovec

v Ljubljani, Mestni trg šte. 25, nasproti rotovža.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Dunajska borza.

Dné 9. aprila.

Skupni državni dolg v notab.	98.80
Skupni državni dolg v srebru.	98.05
Avstrijska zlatna renta 4%.	117.90
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron.	97.60
Ogerska zlatna renta 4%.	117.75
Ogerska krona renta 4%, 200.	93.15
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1688.-
Kreditne delnice, 160 gl.	711.75
London vista	240.25
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.55

Dné 4. aprila.

20 mark	23.48
20 frankov (napoleonor)	19.09
Italijanski bankovci	90.55
C. kr. cekini	11.31
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	181.-
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	170.-
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	207.-
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron.	95.35
Tisne srečke 4%, 100 gl.	143.50
Dunavske vravnave srečke 5%.	257.75

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106.50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94.30
Priporočne obveznice državne železnice	—
" južne železnice 3%	346.-
" južne železnice 5%	122.-
" dolenskih železnic 4%	99.50
Kreditne srečke, 100 gl.	398.-
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	400.-
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	48.25
Ogerskega " 5	25.75
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	17.25
Rudolfove srečke, 10 gl.	60.50

Salmove srečke, 40 gl.	206.-
St. Genois srečke, 40 gl.	232.-
Waldsteinove srečke, 20 gl.	389.-
Ljubljanske srečke.	58.75
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	280.-
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6240.-
Akcije tržaskoga Lloyd, 500 gl.	851.-
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	103.75
Splošna avstrijska stavbina družba	15.6-
Montanska družba avstr. plan.	483.-
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	461.-
Papirnih rubljev 100	253.50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulani na izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

l. Wallzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih papirjev in vestni sveti za dosede kolikor je mogoče visocaga obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.